

Sygn. akt II UK 722/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z wniosku R. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.
o wysokość zadłużenia z tytułu nieopłacanych składek na ubezpieczenie
społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy z tytułu prowadzonej działalności
gospodarczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 listopada 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 lipca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 23 lipca 2015 r. oddalił apelację odwołującego się R. D. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 2 kwietnia 2014 r. oddalającego odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W. z 20 września 2012 r. oraz 16 stycznia 2013 r. stwierdzających, że R. D. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, oraz wskazujących zadłużenie z tego tytułu wraz z należnymi odsetkami na dzień wydania decyzji.

Wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie art. 18 ust. 8 i art. 46 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie

ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, ze zm.) przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ubezpieczony zobowiązany jest na podstawie tego przepisu do zapłaty składek także wtedy, kiedy nie osiąga z prowadzonej działalności gospodarczej dochodu pozwalającego na ich opłacenie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na potrzebie wykładni przepisów prawa materialnego budzących poważne wątpliwości, to jest art. 18 ust. 8 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, ze zm.), które powstały w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 28 października 2015 r., sygn. akt K 21/14 (OTK-A 2015/9/152), a konkretnie rozstrzygnięcia czy ubezpieczony prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą będzie zobowiązany do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, także wtedy gdy nie osiąga z tej działalności dochodu pozwalającego na utrzymanie się na minimalnym poziomie.

Skarżący uzasadniał, że Trybunał Konstytucyjny w ww. wyroku, wydanym w sprawie dotyczącej kwoty wolnej od podatku dochodowego, wyraził pogląd, że art. 27 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 361, ze zm.), w zakresie, w jakim nie przewiduje mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek gwarantującego co najmniej minimum egzystencji, jest niezgodny z art. 2 i art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zdaniem skarżącego, dokładnie taka sytuacja jest i w tej sprawie, ponieważ ma on opłacać składki zbliżone charakterem do podatku, nie mając na to środków. Wskazał, że przecież z tej działalności Skarb Państwa otrzymywał podatek VAT, a istniała szansa na korzystną zmianę w przyszłości, co przemawia za jej istnieniem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Jeżeli okoliczności te nie zachodzą, Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.,

uprawniony jest do wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia występowaniem w sprawie potrzeby wykładni art. 18 ust. 8 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, ze zm.), budzącego, zdaniem skarżącego, poważne wątpliwości ze względu na rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego z 28 października 2015 r. o niezgodności art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012, poz. 361, ze zm.), z art. 2 i art. 84 Konstytucji RP w zakresie, w jakim nie przewiduje mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek. Z uzasadnienia wniosku wynika, że wątpliwości skarżącego dotyczą wyprowadzenia z art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, w sytuacji gdy płatnik prowadzący działalność gospodarczą nie osiągnął przychodu gwarantującego mu co najmniej minimum egzystencji.

Na wstępie, należy przypomnieć, że powołanie się na występowanie w sprawie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości wymaga sformułowania określonych wątpliwości i wykazania, że są one poważne. Bez wyjaśnienia i wykazania, jakie wątpliwości interpretacyjne pojawiają się w związku z wykładnią wskazanych przepisów, Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienie SN z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009/3-4/43; postanowienie SN z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522; postanowienie SN z 26 kwietnia 2010 r., I PK 26/10, niepubl.).

Okoliczności wskazane przez skarżącego nie uzasadniają przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Po pierwsze, sformułowany we wniosku problem nie dotyczy poważnych wątpliwości interpretacyjnych dotyczących art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ale zakwestionowania konstytucyjności tego przepisu, z powołaniem się na rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 21/14. Po drugie, wykładnia art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w zakresie wskazanym we wniosku, nie budzi wątpliwości, tym bardziej poważnych wątpliwości. Jak zauważył Sąd Najwyższy, z art. 18 ww. ustawy wynika, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia

społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność została określona inaczej niż w przypadku ubezpieczonych, co do których podstawę tę odniesiono do przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych lub kwoty uposażenia, wynagrodzenia bądź innego rodzaju świadczenia. Określenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ustawodawca pozostawił osobom prowadzącym pozarolniczą działalność, stanowiąc w art. 18 ust. 8 ustawy, że podstawę tę stanowi zadeklarowana kwota, z zastrzeżeniem jej dolnej granicy. W konsekwencji w przypadku tych ubezpieczonych obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ich wysokość nie są powiązane z osiągniętym faktycznie przychodem, lecz wyłącznie z istnieniem tytułu ubezpieczenia i zadeklarowaną przez ubezpieczonego kwotą, niezależnie od tego, czy ubezpieczony osiąga przychody i w jakiej wysokości (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN z 21 kwietnia 2010 r., II UZP 1/10, OSNP 2010/21-22/267). Po trzecie, skarżący nie wykazał, że argumenty, ze względu na które Trybunał Konstytucyjny orzekł o niekonstytucyjności art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, poddają w wątpliwość przyjętą w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykładnię art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przy uwzględnieniu odrębności konstrukcji prawnych podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ubezpieczeń społecznych osoby prowadzącej pozarolniczą działalność.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.